

Pracovněprávní aktuality

(sledované období: 1. 6. 2023 – 7. 8. 2023)

JUDr. Nataša Randlová, Ph.D. / Mgr. Jakub Lejsek

Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o., člen aliance Ius Laboris, www.randls.com

Vyhlášené předpisy

Zákon, kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 167/2023 Sb. dne 16. 6. 2023

Novela zákona o ochraně veřejného zdraví zrušila od začátku července povinnost fyzických osob vykonávajících epidemiologicky závažné činnosti (např. provozování stravovacích služeb) disponovat zdravotním (tzv. potravinářským) průkazem.

Zákon o ochraně oznamovatelů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 171/2023 Sb. dne 20. 6. 2023

Dne 1. 8. nabyl účinnosti zákon o ochraně oznamovatelů, který zavádí právní rámec pro ochranu oznamovatelů, kteří podali oznámení obsahující informace o možném protiprávním jednání.

Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 172/2023 Sb. dne 20. 6. 2023

Zákon, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 173/2023 Sb. dne 21. 6. 2023

V souvislosti s touto novelou byl rovněž novelizován zákon o zaměstnanosti, kdy došlo k úpravě tzv. systému sekundárních sankcí spočívajících v nemožnosti hlásit a nabízet nová

volná pracovní místa na úřadu práce (§ 38 zákona o zaměstnanosti) – to efektivně znemožňovalo započít náborový proces po dobu 3 měsíců od právní moci uložení pokuty. Nově se sankce v podobě nenabízení a nezveřejňování volných pracovních míst neaplikuje na pokuty do výše 50 000 Kč (včetně).

Zákon o mimořádném odpuštění penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a exekučních nákladů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 181/2023 Sb. dne 23. 6. 2023

V rámci další akce Milostivé léto se mohou dlužníci efektivně zbavit dluhů vůči ČSSZ. Tentokrát se Milostivé léto týká dlužného pojistného, které bylo splatné před 1. 10. 2022, nebylo v řádném termínu uhrazeno a vedlo ke vzniku penále i případných exekučních nákladů.

Základní podmínkou mimořádného odpuštění je plná úhrada dlužného pojistného, které plátce pojistného splatí kdykoliv do konce června 2023, anebo v období od 1. 7. do 30. 11. 2023 podá oznámení, že dlužné pojistné zaplatí.

Zákon, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 183/2023 Sb. dne 23. 6. 2023

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 467/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro

účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023, ve znění vyhlášky č. 85/2023 Sb.

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 191/2023 Sb. dne 23. 6. 2023

Z důvodu značného snížení průměrné ceny motorové nafty Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím své vyhlášky snížilo průměrnou cenu za 1 litr motorové nafty pro účely náhrad z původních 44,10 Kč na 34,40 Kč.

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí, kterým se vyhláší částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely životního a existenčního minima a částka 50 % a 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely státní sociální podpory

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 192/2023 Sb. dne 23. 6. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím sdělení pro účely zákona o životním a existenčním minimu a zákona o státní sociální podpoře vyhlásilo, že od 1. 7. 2023 je částkou odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za rok 2022 částka 20 100 Kč, 25 % pak 10 000 Kč.

Vyhláška o seznamu zaměstnání, u nichž se vysoká kvalifikace dokládá vyšší odbornou dovedností, a minimální době požadované odborné praxe k doložení odborné dovednosti

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 205/2023 Sb. dne 30. 6. 2023

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivních smluv vyššího stupně

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 207/2023 Sb. dne 30. 6. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím tohoto předpisu sdělilo, že u něj byly uloženy 2 kolektivní smlouvy vyššího stupně: první mezi Odborovým svazem energetiky a hornictví a Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu, druhá mezi Odborovým svazem pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství v České republice, Českou asociací zaměstnavatelů v lesním hospodářství a Českou asociací podnikatelů v lesním hospodářství.

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivních smluv vyššího stupně

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 211/2023 Sb. dne 30. 6. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím tohoto předpisu sdělilo, že u něj byly uloženy 4 kolektivní smlouvy vyššího stupně:

- mezi Odborovým svazem skla, keramiky a porcelánu a Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR;
- mezi Odborovým svazem pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu;
- dodatek ke smlouvě mezi Odborovým svazem Stavba České republiky, Odborovým svazem pracovníků dopravy, silničního hospodářství a autoopravárenství Čech a Moravy a Svazem podnikatelů ve stavebnictví;
- dodatek ke smlouvě mezi Odborovým svazem KOVO a Elektrotechnickou asociací České republiky.

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o rozšíření závaznosti kolektivní smlouvy vyššího stupně

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 212/2023 Sb. dne 30. 6. 2023

V návaznosti na výše zmíněnou kolektivní smlouvu vyššího stupně mezi Odborovým svazem skla, keramiky a porcelánu a Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR ze dne 18. 1. 2023 uzavřené pro roky 2023–2024 Ministerstvo práce a sociálních věcí tímto předpisem sdělilo, že tato je od 1. 7. 2023 závazná i pro další zaměstnavatele s převážující činností v odvětví označeném kódem klasifikace ekonomických činností CZ-NACE 23.1, 23.41 a 23.42.

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 213/2023 Sb. dne 30. 6. 2023

Vyhláška, kterou se mění vyhláška o postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění vojáků, ve znění vyhlášky č. 303/2016 Sb.

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 229/2023 Sb. dne 28. 7. 2023

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o rozšíření závaznosti kolektivní smlouvy vyššího stupně

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 239/2023 Sb. dne 3. 8. 2023

V návaznosti na výše zmíněný dodatek ke kolektivní smlouvě vyššího stupně pro roky 2019–2024 mezi Odborovým svazem Stavba České republiky, Odborovým svazem pracovníků

dopravy, silničního hospodářství a autoopravárenství Čech a Moravy a Svazem podnikatelů ve stavebnictví, který byl uzavřen dne 12. 4. 2023, Ministerstvo práce a sociálních věcí tímto předpisem sdělilo, že tento je od 1. 8. 2023 závazný i pro další zaměstnavatele s převažující činností v odvětví označených kódem klasifikace ekonomických činností CZ-NACE 08.1, 22.23, 23.2, 23.3, 23.5, 23.6, 23. 9. , 41, 42 a 43.

Přehled stavu projednávaných předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Senátní tisk: 137

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. dnem kalendářního měsíce po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 292

Stav projednávání: 1. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Sněmovní tisk: 423

Stav projednávání: Vrácen Senátem

Navrhovaná účinnost: 1. dnem kalendářního měsíce po vyhlášení (s výjimkami)

Senát vrátil Poslanecké sněmovně transpoziční návrh novely zákoníku práce s dvěma pozměňovacími návrhy. Za prvé Senát navrhuje oslabit navrhovanou povinnost zaměstnavatele písemně dopředu rozvrhnout pracovní dobu v případě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, když navrhuje v § 74 odst. 2 novely nahradit slova „pokud se nedohodne se zaměstnancem na jiné době seznámení“ slovy „nedohodne-li se se zaměstnancem jinak“. Za druhé pak navrhuje účinnost celé novely od 1. 1. 2024, což by umožnilo zaměstnavatelům se na novelu v klidu připravit.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 443

Stav projednávání: 2. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 450

Stav projednávání: 2. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 475

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Úprava spočívá v centralizační reorganizaci celého systému České správy sociálního zabezpečení, kdy má dojít k nahrazení současných OSSZ pěti správami „územními“, jejichž

územní působnost je dělena na krajském principu (pod každou ÚSSZ mají spadat 2–4 kraje).

Současné OSSZ se pak pro zachování dostupnosti mají změnit na kontaktní pracoviště příslušné územní správy. Navrhovatelé si od úpravy slibují zejména úsporu nákladů, vyšší flexibilitu systému či nižší administrativní náročnost.

Návrh zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů

Sněmovní tisk: 488

Stav projednávání: 2. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 489

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení (s výjimkami)

Návrh nařízení vlády o poskytování příspěvku v době částečné práce

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení

Návrh zákona o hromadném řízení

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném řízení

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2024

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška, kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb.

Stav projednávání: vláda

Původně navrhovaná účinnost: 1. dnem kalendářního měsíce po vyhlášení

Cílem návrhu je zejména vypustit Ukrajinu ze stávajícího seznamu bezpečných zemí původu. Jedná se o čistě formální krok, neboť koncept bezpečné země původu není vůči žadatelům o udělení mezinárodní ochrany z Ukrajiny od 24. února 2022 aplikován.

Dále se navrhuje doplnění stávajícího seznamu bezpečných zemí původu o 2 nové země, konkrétně se jedná o Arménii a Spojené království Velké Británie a Severního Irska. Je rovněž vypuštěna výjimka Abcházie a Jižní Osetie v Gruzii a Podněstří v Moldavsku, přičemž tyto země v seznamu bezpečných zemí původu zůstávají. Seznam bezpečných zemí původu je relevantní zejména v souvislosti s žádostmi o poskytnutí mezinárodní ochrany, kdy je taková v případě cizince přicházejícího z bezpečné země nepřipustnou, leda cizinec prokáže, že v jeho konkrétním případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze.

Návrh zákona o vstupu a pobytu cizinců (cizinecký zákon)

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2026 (s výjimkami)

Návrh zákona o sociálním podniku a o změně souvisejících zákonů

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. dnem šestého kalendářního měsíce po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Jedná se o návrh transpoziční, kdy se má do českého právního řádu přenést čl. 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU. Ten v odst. 2 uvádí, že členské státy přijmou opatření, která zajistí, aby ve vyjmenovaných stavebních povoláních v subdodavatelských řetězcích mohli vyslaní pracovníci činit odpovědným za dodržování práv vyslaných pracovníků vedle nebo místo zaměstnavatele i příjemce služby, jehož je zaměstnavatel přímým poskytovatelem služby.

Cílem návrhu tak je ukotvit režim ručení v subdodavatelském řetězci tak, aby zaměstnanec v oblasti stavebnictví mohl činit odpovědným místo svého zaměstnavatele i příjemce služby (objednatele). Dle nového § 324a zákoníku práce stavební podnikatel podle § 14 písm. d) stavebního zákona, který zajišťuje plnění prostřednictvím poddodavatele, ručí za mzdové nároky zaměstnanců tohoto poddodavatele v rozsahu, v jakém se podíleli na smluvním plnění pro dodavatele, a to až do výše minimální mzdy. Tato úprava se týká též agenturního zaměstnávání pro zaměstnance ve stavebnictví. Návrh rovněž počítá s rozšířením informační povinnosti zaměstnavatele (§ 279) o tuto úpravu ručení.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Hlavním důvodem předložení návrhu je povinnost členských států transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady

(EU) 2022/431, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci. Zavádí se či upravují limitní hodnoty pro benzen, akrylonitril a sloučeniny niklu, úpravy postihly i oblast zátěže teplem a zátěže chladem, rovněž mají být nově vydefinovány hygienické limity pro ruční manipulaci s břemeny v návaznosti na novou nemoc z povolání – chronické onemocnění bederní páteře, a konečně bylo doplněno a upřesněno stanovení počtu bezpečnostních přestávek na osmihodinovou a dvanáctihodinovou pracovní směnu.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Hlavním cílem návrhu novely je prodloužit stávajícím držitelům dočasné ochrany, kteří se nacházejí na území České republiky, toto pobytové oprávnění až do konce března 2025, a to v očekávání obdobného kroku ze strany Rady Evropské Unie. V oblasti zaměstnanosti se tak těmto cizincům příslušně prodlužuje i oprávnění k výkonu práce v ČR, neboť se dle § 2 zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, považují za cizince s povoleným trvalým pobytem.

AKTUÁLNÍ ŠKOLENÍ RANDLS TRAINING

Zaměstnávání cizinců v ČR – vč. novely zákona o pobytu cizinců a dalších plánovaných změn

Dne 19. 9. 2023, od 9.00 do 13.00 hodin | Lektor: Mgr. Ladislav Mádl

Více informací na www.randlstraining.com/skoleni.

KNIŽNÍ TIP

Whistleblowing – závěry a perspektivy

Jan Pichrt, Jakub Morávek a kolektiv

Kniha je výstupem tříletého výzkumného projektu „Ochrana oznamovatelů (whistleblowing)“, realizovaného na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. V době vydání této monografie byla Česká republika ve zpoždění s transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Cena: 295 Kč, 148 s., vazba brožovaná.

Objednat můžete na obchod.wolterskluwer.cz